

8.WPGI2024

Wpływ klinów mrozowych
z pierwotnym wypełnieniem
piaszczystym
na różnicowanie
cech fizycznych
gliny lodowcowej
na przykładzie stanowiska
Koczery (północna Polska)

**Anna Bąkowska, Justyna Kondziółka,
Barbara Woronko, Piotr Zawrzykraj**

Wydział Geologii, Uniwersytet Warszawski

8.WPGI 2024

wpgi.pgi.gov.pl

pgi.gov.pl

Wstęp *Introduction*

Wstęp *Introduction*

8.WPGI 2024

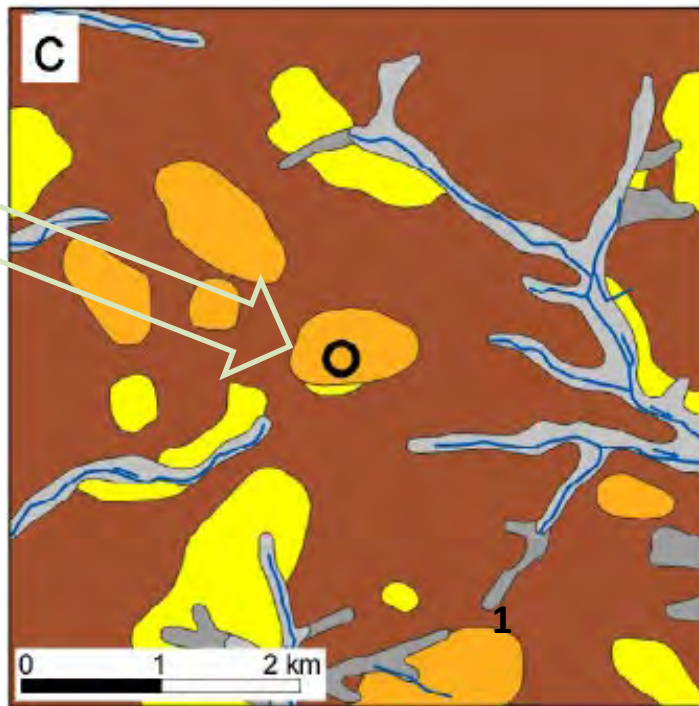
wpgi.pgi.gov.pl

pgi.gov.pl

Budowa geologiczna *Geology*

gmina Drohiczyn,
woj. podlaskie

- Koczery study site
- sand & silt of fluvial deposits
- sand & diamicton of slope deposits
- glaciofluvial sand & gravel
- sand, gravel & glacial diamicton of end moraine
- glacial diamicton of till plain

Geological map of the area (Woronko B. et al., 2018)

8.WPGI 2024

wpgi.pgi.gov.pl

pgi.gov.pl

Rozpoznanie terenowe

Site investigation

Cel rozpoznania terenowego:

- wyznaczenie zasięgu zmian strukturalnych obserwowanych makroskopowo w warstwie gliny lodowcowej,
- pobranie próbek do wstępnych badań parametrów fizycznych w strefie zmian strukturalnych.

8.WPGI 2024

wpgi.pgi.gov.pl

pgi.gov.pl

Miejsce badań *Study site*

Kopalnia odkrywkowa
„Koczery I”
„Koczery I” open mine,

Ortofotomapa, fragm. arkusza N-34-130-C-b-4-3, geoportal.gov.pl, 2020

8.WPGI 2024

wpgi.pgi.gov.pl

pgi.gov.pl

Kliny mrozowe *Ice-wedges*

8.WPGI 2024

wpgi.pgi.gov.pl

pgi.gov.pl

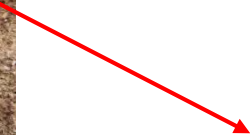
Klin mrozowy

Ice-wedge

Klin mrozowy
z pierwotnym
wypełnieniem
piaszczystym

Piasek pokrywowy,
eoliczny

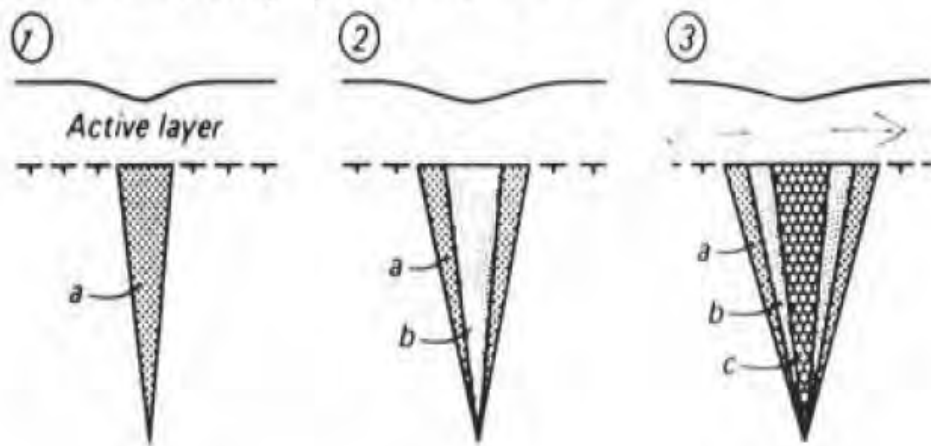
8.WPGI 2024

wpgi.pgi.gov.pl

pgi.gov.pl

Epigenetyczne kliny mrozowe *Epigenetic ice-wedge*

EPIGENETIC-Sideways growth ← →

Active layer – seasonal freezing and thawing

Permafrost – long term freezing and thawing (century scale)

Schemat rozwoju epigenetycznych klinów mrozowych

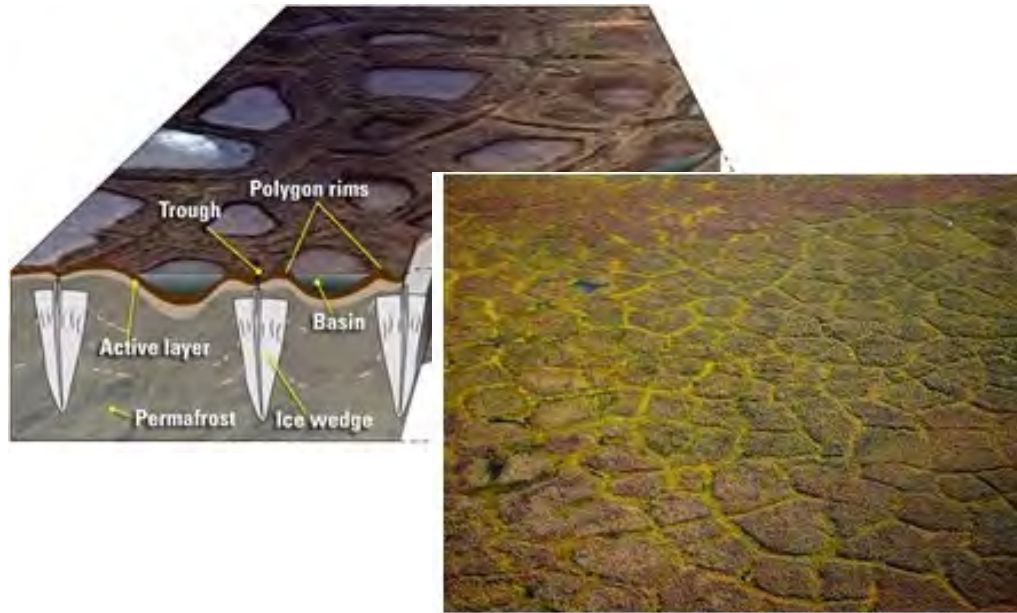
Schematic diagram showing the growth of epigenetic ice-wedges

(French, 2007; after Mackay, 1990)

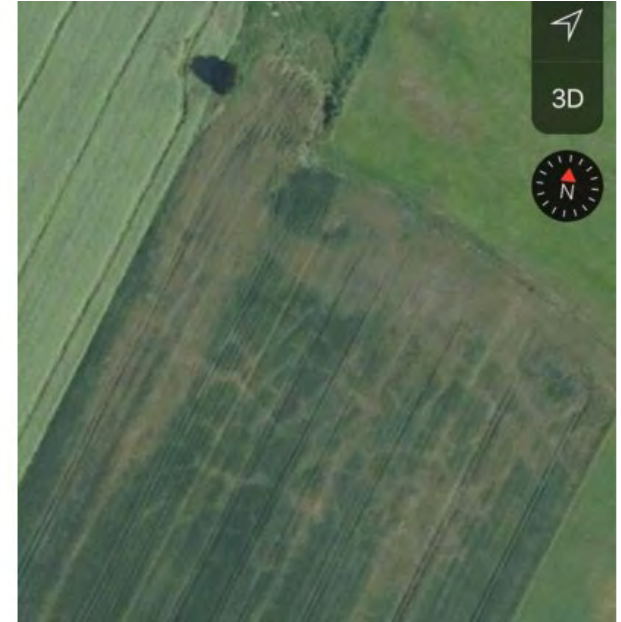

Poligony mrozowe

Ice-wedge polygons

A schematic illustrating the formation of ice wedges and ice-wedge polygon landscapes.
(Martin et al., 2009; after Frederick et al., 2016).

Poligony mrozowe w okolicy wsi Boćki
Ice-wedge polygons near the Boćki
(Fabijańska&Dąbski, 2019)

8.WPGI 2024

wpgi.pgi.gov.pl

pgi.gov.pl

Klin mrozowy

Ice-wedge

Strefa wpływu
klina mrozowego
tzw. aureola

Strefa gliny
niezmięnionej

8. WPGI 2024

wpgi.pgi.gov.pl

pgi.gov.pl

CaCO₃ -

CaCO₃ +

Klin mrozowy

Ice-wedge

Strefa oglejenia

8.WPGI 2024

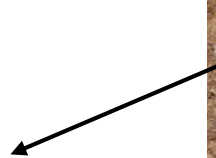
wpgi.pgi.gov.pl

pgi.gov.pl

Klin mrozowy

Ice-wedge

Strefa
wzmycia
żelaza

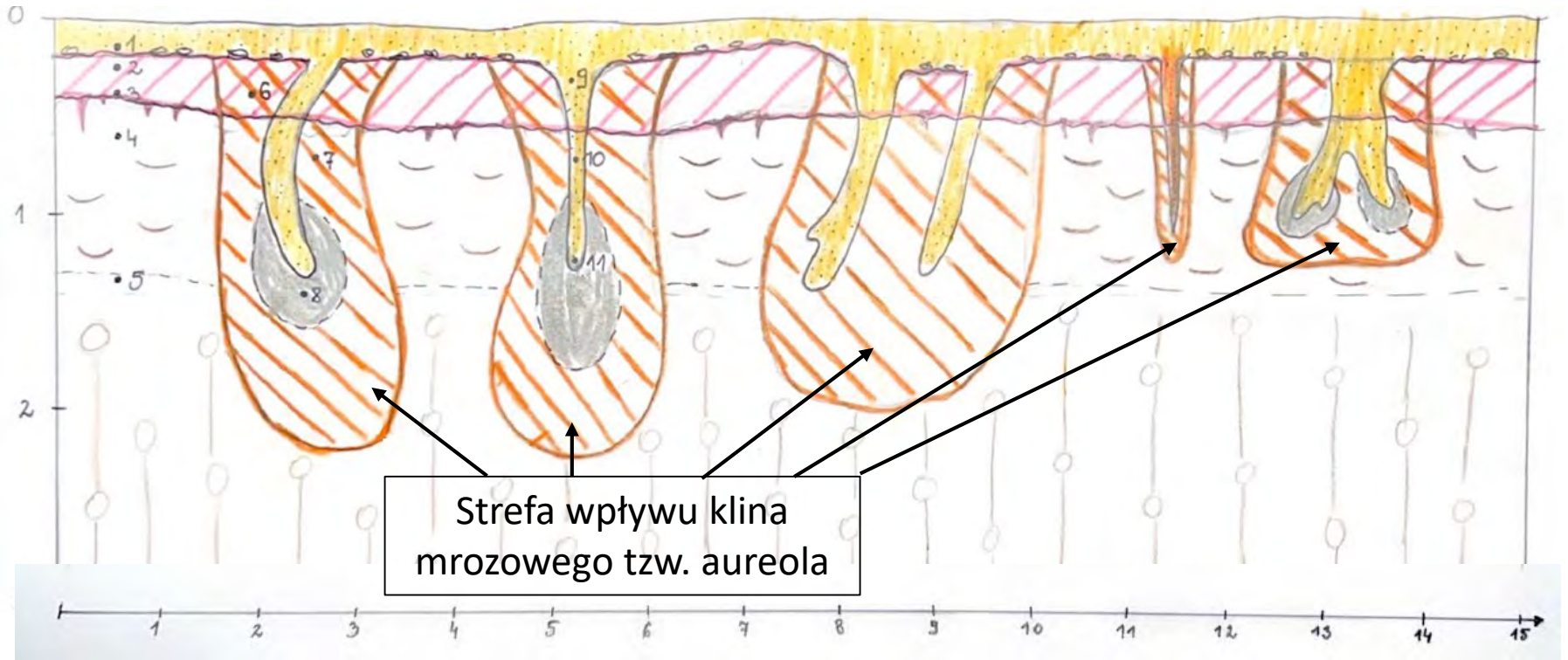

8.WPGI 2024

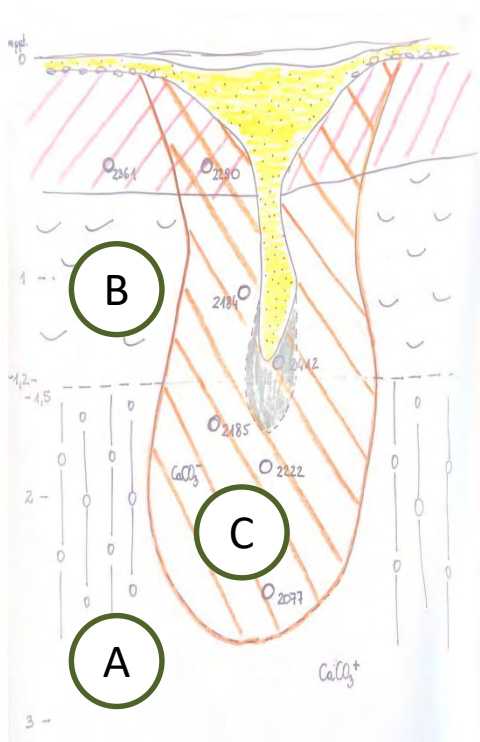
wpgi.pgi.gov.pl

pgi.gov.pl

Schemat odśnieżenia Study site scheme

Wyniki badań *Laboratory test results*

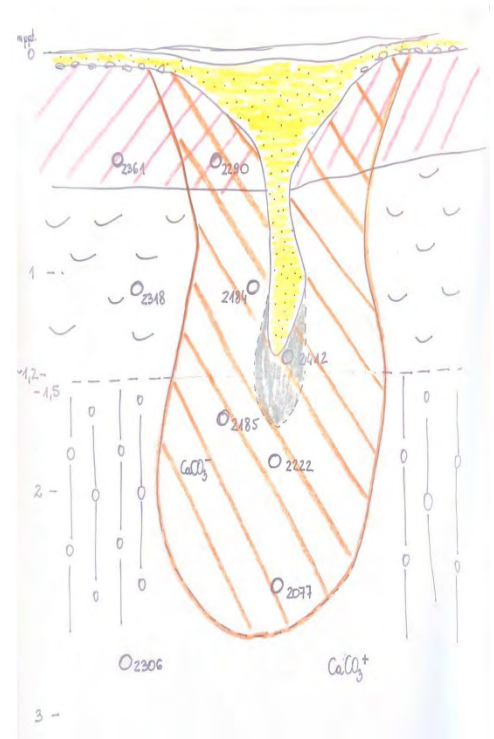

Strefa Zone	Frakcja iltowa Clay fraction	CaCO ₃	Gęstość właściwa Particle density	Gęstość objętościowa Volume density	Granica plastyczności Plastic limit	Granica płynności Liquid limit	Wilgotność Water content	Stopień plastyczności Liquidity index
	[%]	[%]	[Mg/m ³]	[Mg/m ³]	[%]	[%]	[%]	[-]
A	18,5 – 18,8	1-2	2,75	2,22	10,73	28,6	12,3	0,08
B	24,8 - 26,0	0	2,71	2,08	-	-	-	-
C	25,3 - 28,3	1-2	2,70	2,06	13,9	39,6	16,2	0,08

Wnioski *Conslusions*

- Procesy wietrzeniowe prowadzą do zmiany pierwotnych wartości podstawowych parametrów fizycznych
- Zróżnicowanie wartości parametrów fizycznych potwierdza zaobserwowaną makroskopowo zmianę struktury gliny lodowcowej w otoczeniu klina mrozowego
- Klin mrozowy stanowi uprzywilejowaną drogę filtracji, co ułatwia dostęp procesom wietrzeniowym do głębszych warstw gliny lodowcowej.

Bibliografia *References*

Fabijańska P., Dąbski M., 2019 - Fotografia lotnicza jako narzędzie do identyfikacji kopalnych poligonów mrozowych – przegląd literatury. Prace i Studia Geograficzne, t. 64.3, ss. 37-47

Frederick J.M., Thomas M.A, Bull D.L., Jones C.A, Roberts J.D., 2016 – The Arctic Coastal Erosion Problem. Sandia Raports.

Fench H.M., 2007- The Periglacial Environment, Third Edition, John Wiley & Sons Ltd

Woronko B., Belzyt S., Bujak Ł., Pisarska-Jamroży M., 2018 - Glaciotectonically deformed glaciofluvial sediments with ruptured pebbles (the Koczery study site, E Poland), Geological Society of Finland, Finland

8. WPGI 2024

Dziękuję za uwagę

8. WPGI 2024

wpgi.pgi.gov.pl

pgi.gov.pl

